

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3Tos/173/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2515010232
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Stanislavská
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2515010232.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Stanislavskej a sudcov JUDr. Rastislava Kresla a JUDr. Ladislava Révesa, v trestnej veci obžalovaného K. T., pre pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 odsek 1, odsek 4 písmeno a) Trestného zákona, o sťažnosti obžalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany zo dňa 15.11.2021 pod sp. zn. 2T/61/2015, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 23.11.2021 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods.1 písm. c/ Trestného poriadku sa sťažnosť obžalovaného K. T., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd I. stupňa podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol žiadosť obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu a súčasne podľa § 80 ods. 1 písm. písm. a/, písm. b/ a písm. c/, ods.2 Trestného poriadku väzbu obžalovaného nenahradil ponúknutou zárukou matky obžalovaného F. T. za ďalšie správanie obžalovaného, písomným sľubom obžalovaného ani dohľadom probačného a mediačného úradníka.

V odôvodnení napadnutého uznesenia okresný súd konštatoval, že doposiaľ vykonané dôkazy vyplývajúce z obsahu spisového materiálu a dôkazy vykonané na hlavnom pojednávaní naďalej odôvodňujú podozrenie, že obžalovaný spáchal trestný čin, ktorý mu je kladený za vinu obžalobou, pričom vo vzťahu k existencii dôvodov tzv. útekovej väzby v zmysle § 71 ods.1 písm. a) Trestného poriadku (ustálenej u obžalovaného už pri jeho vzatí do väzby) opätovne poukázal na konkrétne skutočnosti, ktoré tieto obavy aj naďalej odôvodňujú.

Výroky o nenahradení väzby u obžalovaného ponúknutou zárukou matky obžalovaného F. T., písomným sľubom obžalovaného a dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/, ods.2 Trestného poriadku odôvodnil prvostupňový súd najmä tým, že tieto alternatívne inštitúty neposkytujú dostatočné záruky na dosiahnutie účelu väzby jej nahradením, pretože obžalovaný už v čase pred vzatím do väzby, keď mal bývať u matky, vedel, že je trestne stíhaný, že má oznamovať miesto svojho pobytu, resp. adresu na doručovanie, čo však napriek tomu neurobil. Súdu nie je tiež zrejmé, aký vplyv by mohla mať matka na správanie dospelého obžalovaného, ktorý sa pred vzatím do väzby viac ako rok a pol vyhýbal konaniu, pričom väčšinu tohto času býval obžalovaný v podnájme v S.. Uvedený dlhodobý postoj obžalovaného k prebiehajúcej súdnej konaní, na ktoré viac ako rok a pol nedbal, neumožňuje túto nahradiť dohľadom probačného a mediačného úradníka ani prijať písomný sľub obžalovaného, nakoľko tento sa s poukazom na predchádzajúce správanie obžalovaného javí ako nedôveryhodný.

Naviac okresný súd poukázal na ustanovenie § 80 ods. 2 Trestného poriadku, v zmysle ktorého je možné pri obzvlášť závažnom zločine nahradiť väzbu alternatívnym inštitútom len v prípade, ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu, ktoré v danej veci nezistil. Obvinený je slobodný, bezdetný,

viac ako rok a pol si neriešil situáciu ohľadom evidencie trvalého bydliska, resp. oznámenia súdu adresy na doručovanie písomností, čo v kombinácii s hrozbou vysokého trestu nevytvára výnimočné okolnosti, pre ktoré by bolo možné väzbu obvineného nahradiť.

Proti tomuto uzneseniu zahlásil ihneď po jeho vyhlásení sťažnosť obžalovaný K. T., ktorú následne prostredníctvom svojho obhajcu náležite písomne odôvodnil.

Namietal, že okresný súd sa vôbec nezaoberal žiadosťou obžalovaného o nahradenie väzby uloženým primeraných povinností a obmedzení v zmysle § 82 Tr. por. vrátane obmedzenia podľa § ods.4, t.j. nahradenie väzby technickými prostriedkami, hoci obžalovaný takúto možnosť navrhoval.

Trestné stíhanie je vedené od roku 2014 a dňa 07.09.2015 podal prokurátor Okresnej prokuratúry Piešťany obžalobu na Okresný súd Piešťany pre pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods.4 písm. a) Trestného zákona.

Po celú dobu vyšetrovania, ako aj súdneho konania sa obvinený a neskôr obžalovaný riadne dostavoval na vyšetrovacie úkony ako aj pojednávanie súdu. Na deň pojednávania 10.02.2021 a 29.03.2021 sa nedostavil, pretože mu nebolo doručené predvolanie súdu, aj jeho pochybením. Uznal si svoje pochybenie v tom zmysle, že si riadne neprihlásil svoj trvalý pobyt na adrese M. C. č.X v D. pri jeho matke F. T., ktorej byt patrí a kde sa tiež zdržoval. Rovnako tak uznal svoje pochybenie, že riadne neohlásil súdu ani svoje prechodné bydlisko v S..

Túto skutočnosť uviedol obžalovaný do poriadku tým, že si dňa 16.11.2021 riadne zaevidoval trvalý pobyt na adrese u jeho matky a na uvedenej adrese sa mieni zdržovať a preberať poštu. K trvalému pobytu dala jeho matka súhlas, sama ho na základe udeleného plnomocenstva na Mestskom úrade v D. dňa 16.11.2021 na trvalý pobyt prihlásila, čo dokladá aj jej priloženým potvrdením o jeho prihlásení na trvalý pobyt a spoločenskou zárukou, ktorú za svojho syna je ochotná prevziať v zmysle § 80 ods.1 písm. a) Trestného poriadku. Obžalovaný tiež uviedol svoje telefónne číslo na ktorom bude dostupný, pričom toto používal už asi 3 roky.

Na základe uvedeného konštatoval, že pominuli materiálne dôvody pre väzobné stíhanie obžalovaného, resp. sa natoľko oslabili, že je možné jeho väzobné stíhanie nahradiť niektorým z inštitútov podľa § 80 ods.1 písm. a), b), c), prípadne niektorým z inštitútov podľa § 82 Trestného poriadku.

V tejto súvislosti poukazoval tiež na novelu Trestného poriadku v § §71 ods. 2, v zmysle ktorého je možné obvineného vziať do väzby "ak vzhľadom na osobu obvineného, povahu alebo závažnosť trestného činu, pre ktorý je trestne stíhaný, nie je v čase rozhodovania o väzbe možné nahradiť ju podľa § 80 alebo § 81 Trestného poriadku."

Obžalovaný je vo väzbe viac ako tri mesiace, uvedomil si svoju chybu a jej dôsledky. Aj z týchto dôvodov je pevne odhodlaný svoju chybu napraviť, zdržovať sa v mieste bydliska, preberať tam poštu a byť k dispozícii súdu na každý jeho úkon.

Preto žiadal sťažnostný súd, aby uznesenie Okresného súdu Piešťany o zamietnutí žiadosti obžalovaného zrušil a v zmysle § 79 ods.2 Trestného poriadku vyhovel žiadosti obžalovaného, prepustil ho na slobodu, prípadne aby súd nahradil jeho väzobné stíhanie zmysle § 80 ods. 1, písm. c) dohľadom probačného a mediačného úradníka, prijal v zmysle § 80 ods.1, písm. b) jeho písomný sľub, resp. v zmysle § 80 ods.1 písm. a) prijal spoločenskú záruku dôveryhodnej osoby - jeho matky, prípadne ak to súd uváži za nutné, aby mu uložil primerané povinnosti a obmedzenia v zmysle § 82 Trestného poriadku, vrátane obmedzenia podľa ods.4, t.j. kontrolou technickými prostriedkami obvineného podľa osobitného predpisu.

Prokurátor sa práva na podanie sťažnosti po vyhlásení uznesenia prvostupňovým súdom vzdal, k sťažnosti obžalovaného sa do termínu neverejného zasadnutia sťažnostného súdu bližšie písomne nevyjadril.

Krajský súd v Trnave na základe riadne a včas podanej sťažnosti, na to oprávnenou osobou, podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku, preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, ako aj konanie týmto výrokom predchádzajúce a dospel k záveru, že sťažnosť obžalovaného nie je dôvodná.

Po preskúmaní obsahu spisového materiálu v rámci plnenia prieskumnej povinnosti krajský súd zistil, že po podaní žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu (zo dňa 05.11.2021) postupoval prvostupňový súd podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku a o pretrvávaní väzby obžalovaného a nemožnosti jej nahradenia zákonnými alternatívami v podobe nahradenia väzby ponúknutou zárukou matky obžalovaného F. T. za ďalšie správanie obžalovaného, písomným sľubom obžalovaného a dohľadom probačného a mediačného úradníka, rozhodol zákonným spôsobom.

Následne v odôvodnení svojho uznesenia okresný súd stručne a jasne vyložil aké konkrétne skutočnosti bral do úvahy pri rozhodovaní o tom, že dôvod jeho väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. pretrváva aj v terajšom štádiu konania, s ktorým odôvodnením sa sťažnostný súd v plnom rozsahu stotožňuje. Odôvodnenie napadnutého uznesenia z hľadiska relevantných skutočností totiž v plnom rozsahu zodpovedá obsahu spisového materiálu, ako aj osobným pomerom obžalovaného K. T..

V tejto súvislosti sťažnostný súd zdôrazňuje, že v dvojinštancnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby sťažnostný súd opakovane vo svojom rozhodnutí všetky správne právne závery súdu prvého stupňa (ktorý tento v napadnutom rozsudku výstižným a zároveň procesne súladným spôsobom odôvodnil) a preto postačí, ak na tieto ako na správne len poukáže s tým, že sa s týmito v plnom rozsahu stotožňuje.

Sťažnostný súd len dodáva, že dôvody tzv. „útekovej“ väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku sa u obžalovaného nezmenili ani v momentálnom štádiu trestného konania, a tieto sú aj naďalej odôvodnené konkrétnymi skutočnosťami ustálenými už pri jeho vzatí do väzby na základe uznesenia OS Trnava pod sp. zn. 2T/61/2015 zo dňa 30.07.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave pod sp. zn. 6Tos/89/2021 zo dňa 19.08.2021, ako i v odôvodnení napadnutého uznesenia.

Z citovaných uznesení o väzbe obžalovaného ako i veľmi podrobného odôvodnenia napadnutého uznesenia je zrejmé, že obžalovaný v čase vzatia do väzby nemal stále bydlisko a za žalovanú trestnú činnosť mu hrozil (stále hrozí) pomerne vysoký trest odňatia slobody (10-15 rokov). Obžalovaný sa naposledy dostavil na hlavné pojednávanie okresného súdu dňa 27. januára 2020, kde uviedol, že adresu na doručovanie má v B.. Odvtedy sa obžalovaného nepodarilo predvolať na hlavné pojednávanie z uvedenej adresy, pričom medzičasom dom, v ktorom býval, bol predaný a bydlisko mal od 17. februára 2021 evidované len na obci. Obžalovaný sa nezdržoval ani na adrese predchádzajúceho trvalého pobytu v D. (zásielku sa mu tam nepodarilo doručiť) a nebolo ho možné zastihnúť ani na zistenom telefónnom čísle. Ustanovená obhajkyňa nemala na obžalovaného žiadny kontakt.

Krajský súd je toho názoru, že od vzatia obžalovaného do väzby až doposiaľ nezanikla obava z jeho prípadného útoku či skrývania sa (pričom jeho správanie bolo až učebnicovým príkladom útekovej väzby naplnenej aj jeho obštrukčným správaním-vid' str. 4 napadnutého uznesenia), a preto krajský súd uzatvára, že i v súčasnom štádiu konania je u menovaného daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku.

Ak si potom nadriadený súd osvojuje správnosť záverov napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, je jeho úlohou zamerať sa výlučne na riešenie sťažnostných námietok sťažovateľa.

K sťažnostným námietkam obžalovaného:

Krajský súd zhodne ako súd I. stupňa, preskúmal možnosť nahradenia väzby obžalovaného alternatívnymi inštitútmi tak, ako to i sám navrhoval podľa § 80 ods. 1 písm. a/, písm. b/ a tiež písm. c/ Trestného poriadku a dospel k rovnakému záveru, ako tomu bolo v prípade rozhodovania súdu prvého stupňa, že v prejednávanej veci nie je možné dosiahnuť účel väzby obžalovaného akýmkoľvek iným navrhovaným alternatívnym inštitútom, nakoľko ponúknutá záruka matky obžalovaného F. T., jeho písomný sľub ako i dohľad probačného a mediačného úradníka nie je možné jednotlivo i vo svojom súhrne považovať za dostatočné záruky na naplnenie účelu väzby u obžalovaného tak, ako to predpokladá Trestný poriadok, a to práve s poukazom na konkrétne správanie sa obžalovaného

v čase vykonávaného úkonov pred okresným súdom, keď nebolo možné bez vydania zatýkacieho príkazu zabezpečiť jeho prítomnosť na hlavnom pojednávaní. K naplneniu účelu väzby nemožno podľa názoru tunajšieho súdu dôjsť ani za súčasného uloženia primeraných povinností a obmedzení v zmysle § 82 ods. 1 Trestného poriadku (ani kontrolou plnenia týchto povinností technickými prostriedkami), keď postup podľa § 82 ods. 1 Trestného poriadku vyžaduje záver o tom, že účel väzby je možné dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka, ktorému záveru nedospel ani krajský súd.

Sťažnostný súd poznamenáva, že prepustenie obžalovaného z väzby jej nahradením prostriedkom prípustným podľa vnútroštátneho práva, ktorý je miernejší ako obmedzenie osobnej slobody (§ 80 a § 81 Trestného poriadku), a ktorý je zároveň spôsobilý zabezpečiť účel väzby, je možnosťou, ale nie právom obvinenej (príp. obžalovanej) osoby, ktorej sloboda je alebo má byť obmedzená, pričom pri rozhodovaní musí súd zvažovať, či nahradenie väzby preváži nad dôvodnou obavou vyjadrenou v ustanoveniach § 71 odsek 1 písm. a/ až písm. c/ Trestného poriadku alebo nie. V danom prípade táto obava aj podľa názoru sťažnostného súdu je aj naďalej plne opodstatnená.

Vzhľadom k tomu, že sa proti obžalovanému vedie trestné stíhanie za obzvlášť závažný zločin, pri ktorom je možné nahradiť väzbu alternatívnymi inštitútmi podľa § 80 ods. 1, ods.2 Trestného poriadku len vtedy, ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu, považoval krajský súd aj výroky napadnutého uznesenia o nenahradení väzby obžalovaného ponúknutými zákonnými alternatívami za správne a zákonné, keď žiadne výnimočné okolnosti (ktoré ani obžalovaný vo svojej sťažnosti nekonkretizoval) nezistil ani krajský súd.

V danej súvislosti sťažnostný súd poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 3Tost 5/2017 zo dňa 28.02.2017 z ktorého vyplýva, že znenie Trestného poriadku, v rámci ktorého je prípustné nahradiť väzbu pri obzvlášť závažnom zločine len v prípade existencie výnimočných okolností prípadu, je súladné s čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), podľa ktorého každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c/ tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze, sp. zn. I. ÚS 100/04 z 8. októbra 2004 vysvetlil, že pokiaľ ide o výklad samotného pojmu „záruka“ v zmysle čl. 5 ods. 3 Dohovoru, treba z doterajšej judikatúry vyvodiť, že má autonómny obsah, ktorý je nezávislý od terminológie používanej vo vnútroštátnom práve. Zárukou treba rozumieť akýkoľvek prostriedok prípustný podľa vnútroštátneho práva, ktorý je miernejší ako obmedzenie osobnej slobody. Podmienenie použitia týchto miernejších prostriedkov nahradenia väzby výnimočnými okolnosťami prípadu v zmysle Trestného poriadku upresňuje čl. 5 ods. 3 Dohovoru na účely postupu vnútroštátnych orgánov pri rozhodovaní o väzbe tak, že zohľadňuje nielen závažnosť skutku, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie (obzvlášť závažný zločin), ale aj správanie sa obvineného, ktorý nerešpektuje dobrodenie vo forme predchádzajúceho ponechania na slobode na základe už použitých prostriedkov nahradenia väzby (§ 80 ods. 3, § 81 ods. 4 Tr. por.), alebo dokonca opätovne vyvolá existenciu dôvodov väzby po tom, čo bol z väzby prepustený (opätovná väzba).

Výnimočné okolnosti prípadu sa posudzujú z hľadiska pomerov páchatel'a a určitých okolností prípadu.

Pomeri páchatel'a treba rozumieť okolnosti týkajúce sa osoby páchatel'a, jeho osobných a rodinných pomerov, ktoré nesúvisia so spáchaním trestného činu a existujú v čase rozhodnutia. Pri posudzovaní osoby páchatel'a sa pozornosť venuje najmä celému jeho predchádzajúcemu životu (vek, recidíva, postoj k spáchanému trestnému činu a pod.). V podstate sa hodnotia rodinné a osobné pomery, ktoré existujú v čase rozhodovania o väzbe (napr. zdravotný stav jeho rodiny, ktorá je na neho odkázaná, starostlivosť o početnú rodinu, tehotenstvo páchatel'ky a pod.). Za pomery páchatel'a možno tiež považovať viac významných skutočností, ktoré možno subsumovať do kategórie tzv. poľahčujúcich okolností pri nedostatku tzv. priťažujúcich okolností.

Okolnosťami prípadu sú všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie povahy, charakteru a závažnosti trestného činu. Okolnosti prípadu z hľadiska aplikačnej praxe, judikatúry a literatúry predstavujú okolnosti spoluurčujúce spoločenskú škodlivosť toho-ktorého trestného činu a ako také plnia v širšom slova zmysle funkciu materiálneho vyjadrenia protiprávnosti činu. Za dôležitú okolnosťou pri posudzovaní tohto znaku ustálila konštantná judikatúra napríklad to, že páchatel' sa dopustil obzvlášť

závažného trestného činu v afekte úzkosti a strachu vyvolaného dlhodobou partnerskou disharmóniou a chronickou konfliktnou situáciou, ktorá v podstate znížila jeho schopnosť ovládať svoje konanie (primerane Rt 111/1999). Podmienku výnimočných okolností prípadu možno považovať za splnenú aj vtedy, keď prevažujú skutočnosti z kategórie tzv. poľahčujúcich okolností (napr. obvinený mal spáchať čin pri odvracaní útoku alebo iného nebezpečenstva alebo konať za okolností, ktoré by za splnenia ďalších predpokladov inak vylučovali trestnosť činu - t. j. v prípadoch tzv. excesu z okolností vylučujúcich protiprávnosť činu; alebo obvinený mal spáchať čin pod vplyvom ťaživých osobných alebo rodinných pomerov, ktoré si sám nezavinil; k činu mal byť vyprovokovaný surovým násilným konaním poškodeného a pod.). V každom prípade musí ísť teda o súhrn takých skutočností, ktoré sa v danej kvalite a kvantite u stíhaného obzvlášť závažného zločinu bežne nevyskytujú a výrazne znižujú stupeň závažnosti stíhaného trestného činu. Len takéto okolnosti môžu nadobudnúť charakter výnimočných okolností prípadu.

Ďalej je potrebné k sťažnostným námietkam obžalovaného uviesť, že pokiaľ obžalovaný uvádza, že v súčasnosti (od 16.11.2021) má nahlásený trvalý pobyt na adrese M. C. XX/XX, D., u svojej matky F. T., táto skutočnosť nemení nič na pretrvávajúcom tzv. útekových dôvodov väzby v zmysle § 71 ods.1 písm. a) Tr. por., nakoľko nahlásený trvalý pobyt má len evidenčný charakter a podľa názoru sťažnostného súdu nedáva v súčasnom štádiu trestného konania žiadne záruky v tom ohľade, že sa obžalovaný už naďalej nebude vyhýbať trestnému stíhaniu tým spôsobom, ako to bolo ustálené a konkretizované pri jeho vzatí do väzby.

Pokiaľ ide o dôvod väzby podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku, ktoré určuje podmienky tzv. útekovej väzby, Najvyšší súd SR v uznesení pod sp. zn. 3Tost 16/2017 zo dňa 16.05.2017 uvádza, že účelom väzby je zabezpečiť osobu obžalovaného pre trestné konanie a väzba v tomto smere nie je trestom, ale je výlučne len procesným opatrením, ktorého účelom je dočasne zaistiť osobu obvinenú z trestného činu pre potreby prebiehajúceho trestného konania obmedzením jej osobnej slobody. Trestný poriadok podmieňuje možnosť vzatia obvineného do väzby existenciou dôvodnej obavy vyplývajúcej z konania obžalovaného alebo z ďalších konkrétnych skutočností vo vzťahu k niektorej nežiaducej forme správania. Konkrétnymi skutočnosťami odôvodňujúcimi obavu z následku alebo viacerých následkov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku sa rozumejú také skutočnosti, ktoré reálne odôvodňujú takúto obavu. Tieto skutočnosti možno vždy vyvodiť z povahy konkrétnej a individualizovanej veci, vrátane osoby obžalovaného, jeho osobných pomerov a ďalších znakov upravených v tomto ustanovení.

Pretože krajský súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zrušenie resp. zmenu napadnutého uznesenia, sťažnosť obvineného v zmysle § 193 ods.1 písm. c) Tr. por. ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.